

SMITTSKYDDSENHETEN I VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

ÅRSRAPPORT 2004

Ny smittskyddslag 1 juli 2004

Den nya lagen innebär att begreppet allmänfarliga sjukdomar införs mot tidigare samhällsfarliga sjukdomar. Vissa av de så kallade övriga anmälningspliktiga sjukdomarna blir liksom de allmänfarliga sjukdomarna smittspårningspliktiga. Informationsplikten vid allmänfarlig sjukdom till närstående är tydligare reglerad. Det krävs länsrättsbeslut för att genomföra tvångsundersökning och ett starkare underlag för att en patient ska isoleras enligt smittskyddslagen. Lagen betonar vikten av att smittskyddsåtgärder vidtas med respekt för alla människors lika värde och enskildas integritet.

Allmänfarliga sjukdomar

Campylobacter

Antalet anmälda campylobacterfall, 1075, var lägre än under senare år. Andelen inhemskt smittade var oförändrat, 35 procent. Liksom tidigare fanns det något fler inhemskt smittade utanför Göteborg, i år flest i södra Älvsborg, 54 procent inhemskt smittade.

Infektion med EHEC, enterohemorragisk E. Coli

Efter den 1 juli 2004 är samtliga typer av EHEC anmälningspliktiga mot tidigare endast E. Coli O157. Femtiotvå fall av EHEC rapporterades varav hälften E. Coli O157 och hälften andra typer av EHEC. Av de anmälda fallen angavs 33 vara smittade i Sverige och 18 utomlands. Sjutton personer smittades i samband med Gothia cup.

Giardiainfektion

Av de 169 anmälda fallen var 84 barn under 15 år, 158 hade smittats i utomlands.

Hepatit

Totalt rapporterades 16 fall av **hepatit A** varav 11 smittats utomlands.

Under året anmäldes 286 fall av **hepatit B** till smittskyddsläkaren. I 42 fall rörde det sig om akuta infektioner varav hälften smittats via injektionsmissbruk. Smittskyddet och kriminalvården startade under året ett projekt för att vaccinera injektionsmissbrukare mot hepatit A och B på häkten i regionen. På så sätt beräknas under en treårsperiod 80 procent av intravenösa missbrukare nås.

Under året anmäldes 554 fall av **hepatit C** anmäls, i 57 procent av fallen angavs smittväg via injektionsmissbruk.

Gonorré och syfilis

107 fall av gonorré och sjutton fall av syfilis anmäldes, här föreligger ingen ökning jämfört med tidigare år. För gonorré och syfilis gäller att andelen män är hög, 92 av 107 respektive 14 av 17.

HIV-infektion

53 fall av HIV-infektion anmäldes under 2004 till smittskyddsläkaren. Trenden är att antalet fall ökar sedan 2001. Samtidigt föreligger det sannolikt sedan flera år en underdiagnostik pga. att endast cirka 50 procent av asylsökande och cirka 25 procent av anknytningsfall genomgår hälsoundersökning. Av de anmälda fallen hade 36 utländskt och 17 svenskt ursprung. Tjugoåtta personer smittades heterosexuellt och 17 homosexuellt. Andelen smittade via intravenöst missbruk är fortfarande låg i regionen, under 2004 anmäldes fyra fall, varav tre var inflyttade från annat län. Det fanns vid årsskiftet 403 HIV-positiva personer med behandlande läkare i Västra Götaland varav 313 i Göteborg.

Klamydia

I hela regionen pågår ett intensivt arbete för att med ökad provtagning och information få ner klamydiasiffrorna eftersom antalet fall ökat stadigt under den senaste tioårsperioden. Under året anmäldes 5 253 fall av klamydiainfektion i regionen, vilket innebär en ökning med 19 procent jämfört med 2003 och med 67 procent jämfört med 2000. Ökningen var mest uttalad för åldersgruppen 15-19 år där den närmar sig 40 procent under 2004. Det krävs en djupare analys för att bedöma klamydiaepidemiologin, en ökning av antalet fall kan bero på en reell ökning men också på ökad provtagning. Antalet prover till bakteriologiska laboratoriet har ökat med 48 procent sedan 2000. I Göteborgsområdet tenderar ökningen av klamydiainfektioner att plana av, ökningen mellan 2003 och 2004 var endast 1,5 procent.

MRSA

Under 2004 anmäldes 120 nya MRSA-fall inom regionen. Detta är en fördubbling jämfört med 2003, ökningen beror på att fler samhällsförvärvade fall ökar, endast enstaka patienter smittades inom den slutna vården. Åtta fall konstaterades vid kontrollodling efter sjukvård utomlands. Ett större antal olika MRSA-stammar diagnostiserades, vilket innebär att ökningen totalt inte innebär någon spridning av enstaka MRSA-stammar. Antal nya fall diagnostiserade i Göteborg ökade med 2003 från 28 till 65. De senaste åren har andelen MRSA-fynd bland barn och ungdomar ökat, de har kliniska tecken på infektion i form av bölder och mjukdelsinfektioner. Det är därför mycket angeläget att dessa patienter provtas inom öppenvården med odling inför antibiotikabehandling och vid terapivikt. MRSA är enligt den nya smittskyddslagen klassad som allmänfarlig sjukdom, nya smittskyddsblad och förhållningsregler håller på att utarbetas.

Paratyfoid/tyfoid

Av 3 paratyfoidfall hade två besökt Indien och en person Turkiet.

Salmonella

Antalet salmonellafall inom regionen är konstant, under 2004 rapporterades 672 stycken varav 16 procent inhemskt smittade. En salmonellaspridning bland hästar ledde till två sjukdomsfall hos människor.

Shigella

Sextiofyra fall anmäldes varav 16 procent inhemskt smittade.

Tuberkulos

Under året anmäldes 64 nya tuberkulosfall i regionen, varav 45 i Göteborg. Ytterligare fyra patienter övertogs från annat landsting. Enligt preliminära uppgifter hade 43 patienter

lungtuberkulos och 25 extrapulmonella infektioner. Cirka 80 procent av patienterna var av utländsk härkomst.

Under året isolerades en person med multiresistent tuberkulos enligt smittskyddslagen efter beslut i länsrätten.

Borås djurpark tvingades avliva en elefant för att hon drabbats av tuberkulos.

Även hennes kalv avlivades eftersom man beförde att den också kunde vara smittad.

Den personal som arbetar närmast djuren följs upp enligt de rutiner som gäller.

Antal anmälda fall av **atypiska mykobakterier** 2004 var 61, varav 28 var Mycobacterium avium-intracellulare.

Anmälningsskyldiga sjukdomar utöver allmänfarliga

Kikhosta

Under året anmäldes 647 fall av kikhosta, vilket är det högsta antalet sedan sjukdomen blev anmälningsskyldig 1997. Ett hundra av de anmälda fallen var under 6 månader gamla, av dessa var 51 ovaccinerade, 32 hade fått 1-2 doser vaccin och i 17 fall saknades uppgift om vaccination.

Legionärssjuka

I augusti insjuknade flera personer i allvarlig pneumoni i Lidköping, agens visade sig vara Legionella. Sammanlagt diagnostiserades sexton fall. Utredningen visade mycket kraftig växt av Legionella i ett kyltorn på en industri i staden. Under 2004 anmäldes totalt 26 fall av Legionella, fyra personer avled varav två tillhörde utbrottet i Lidköping.

Listerios

Fem fall anmäldes, samtliga över 50 år. Hos fyra av patienterna förelåg allvarlig bakomliggande sjukdom. Smittkällan kunde inte påvisas.

Malaria.

Antalet fall har fortsatt att minska, under 2004 anmäldes tolv personer med malaria.. Tio av dessa hade varit i Västafrika som liksom tidigare är högriskområde. Nio fall var av typ Plasmodium falciparum. Endast ett av dessa hade smittats utanför Västafrika, i Indonesien. Endast tre fall insjuknade trots adekvat medikamentell profylax, och dessa inträffade sent efter utlandsvistelsen i benigna former av malaria. Nuvarande rekommendationer om profylax bedömes således adekvata och väl skyddande.

Påssjuka

Arton fall i åldrarna 2-56 år med verifierad eller kliniskt misstänkt påssjuka anmäldes under 2004. En del av de som insjuknade var vaccinerade med MPR-vaccin. Andra virus än parotitviruset kan orsaka svullnad av parotiskörtlarna, men viss misstanke finns att några av fallen kan ha varit infekterade med en annan subtyp av parotitviruset än den som ingår i MPR-vaccinet. Prover har samlats in och undersökning av dessa pågår på SMI.

Sorkfeber (nephropathia epidemica)

Tre personer anmäldes, en anges vara smittad i norra Dalsland i samband med renovering av gammalt bostadshus. De övriga två smittades i norra Norrlands inland.

Trikinos

Ett fall som inträffade 2003 anmäldes 2004 sedan diagnosen verifierats. En man insjuknade efter att ha ätit kallrökt fläskkött i Bosnien, patienten tillfrisknade utan behandling. Tre släktingar till patienten insjuknade också i trikinos men fick diagnosen i annat Västeuropeiskt land.

Viral meningoencefalit

Samtliga tolv anmälningar gäller **TBE**, tick-borne encephalitis. Fyra personer smittades Stockholmsområdet. I Västra Götaland har TBE förekommit sedan slutet av 1990-talet i Skaraborgsområdet. Under 2004 inträffade 4 fall som smittats i andra delar av regionen. Utredning kring dessa fall pågår.

Utbrott av calicivirus

I mitten av augusti insjuknade ett flertal människor i Göteborgsområdet med kräkningar och diarré, den gemensamma nämnaren var att man badat i framför allt Delsjön men även några andra sjöar kring Göteborg. Totalt fick smittskyddet kännedom om 300 personer som insjuknat. Miljönämnden avrådde från bad i berörda sjöar under en dryg vecka. Prover från sjuka personer visade att det rörde sig om Calicivirus. Vattenprover var negativa. Utbrottet inträffade under en värmebölja med många badande människor, sommaren hade dessförinnan varit regnig och kall. Bedömningen är att smitta spritts via vattnet från någon eller några infekterade personer. Calicivirus är mycket smittsamt och en droppe faeces eller kräkning kan innehålla flera miljoner viruspartiklar. Samtidigt kan det räcka med tio viruspartiklar för att bli sjuk. Calicivirus har också god förmåga att överleva i miljön, även som här, i vatten.

Göteborg den 12 januari 2005
För smittskyddsenheten
Karin Stenqvist

Bilaga: statistik 2004